

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU'NUN 14 AĞUSTOS 2023 TARİHİNDE YAYIMLANAN KARARLARI HAKKINDA ÖZET BİLGİLENDİRME

1. Bir özel sağlık kuruluşu tarafından sunulan sağlık hizmetinin açık rıza şartına bağlanması hakkında 02/05/2023 tarihli ve 2023/692 sayılı Karar¹

a. Şikâyet Konusu

Kişisel Verileri Koruma Kurumu'na iletilen ihbar dilekçesinde ("Kurum"); veri sorumlusu sağlık kuruluşuna ait internet sayfasında randevu almak üzere form doldurulması esnasında sağlık kuruluşuna ait hizmetlerden ve duyurulardan haberdar olmak için başvuru sahiplerinin verilerinin işlenmesine ve bu amaçla kişilerle iletişime geçilmesine onay verilmesinin zorunlu tutulduğu, onay verilmediği sürece randevu işleminin tamamlanmadığı ve bu suretle veri sorumlusunca hizmetin açık rıza şartına bağlanmış olduğu ifade edilmiştir.

b. Kurul Değerlendirmesi ve Karar

Kişisel Verileri Koruma Kurulu ("Kurul") tarafından yapılan incelemede; ihbar tarihi itibarıyla tanıtım amacıyla kişisel veri işleminin Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun ("Kanun") 5. maddesinin 1. fıkrasında düzenlenen açık rıza şartına dayandırıldığı, ancak açık rıza işlevini gören onay kutucuğu işaretlenmeden randevu işleminin tamamlanmadığı görülmüştür. Bu uygulama başvurudan sonra veri sorumlusunca düzeltilmişse de o tarihe kadar gerçekleştirilen randevu işlemlerinin bu şekilde yürütüldüğü anlaşılmıştır.

Kurul, ilgili kişilerin hizmet almalarına ön adım teşkil eden randevu hizmetinin, veri sorumlusunun tanıtımına yönelik açık rıza şartına bağlanmış olduğu kanaatine varmıştır. Sunulacak sağlık hizmetiyle doğrudan bağlantılı olmayan ve yalnızca veri sorumlusunun hizmetlerinin tanıtımından dolayı menfaat sağladığı işleme faaliyetine yönelik verilecek açık rıza beyanının zorunlu tutulmasının ilgili kişilerin bu husustaki iradelerini ve açık rızanın "özgür irade ile verilme" unsurunu sakatladığını değerlendirmiştir.

Somut olayda Kurul;

- Hem "**belirli bir konuya ilişkin olma, bilgilendirilmeye dayanma ve özgür iradeyle açıklanma**" şartlarını taşıması gereken ilgili kişiler bakımından bu niteliklerini kaybettiğini,
- Hem de veri sorumlusunun sunacağı hizmet kapsamında randevu başvuru formunda işlenmesi gereken kişisel verilerin **açık rıza işleme şartı dışındaki işleme şartlarına dayandırılabilmesi mümkün iken açık rıza işleme şartına dayanmasının aldatıcı ve hakkın kötüye kullanımı niteliğinde olduğunu** dikkate alarak, bu hususların Kanun'un 4. maddesinde yer alan **hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma ilkesine aykırılık** teşkil ettiğini değerlendirmiştir.

Bu değerlendirmesinden hareketle Kurul;

- Kanun'un 12. maddesinin 1. fıkrasında yer alan yükümlülüklerini yerine getirmediği anlaşılan veri sorumlusu hakkında Kanun'un 18. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi uyarınca **300.000 TL idari para cezası uygulanmasına,**

¹ Erişim için: <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/7691/2023-692>

- Randevu başvuru formunun altında yer alan “*Kişisel verilerimin işlenmesine ilişkin aydınlatma metnini okudum. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’na uygun şekilde verilerimin işlenmesine onay veriyorum.*” ifadesinin ilgili kişiler tarafından aydınlatma metnine onay veriliyormuş izlenimi yarattığı dikkate alındığında söz konusu metinden “onay veriyorum” ifadesinin çıkarılarak **aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirildiğinin veri sorumlusu tarafından ispat edilmesini teminen yalnızca aydınlatma metninin okunduğuna dair bir kutucuğun işaretlenmesi şeklinde bir düzenlemenin yapılması** ve sonucundan Kurul’a bilgi verilmesi hususunda veri sorumlusunun talimatlandırılmasına,
- Veri sorumlusu tarafından açık rıza kapsamında işlenen kişisel veriler mevcut ise bu verilere ilişkin açık rıza metinlerinin ayrıca düzenlenmesi ve sonucundan Kurul’a bilgi verilmesi hususunda veri sorumlusunun talimatlandırılmasına

karar vermiştir.

2. Bir hastanenin reklam ve tanıtım faaliyetleri kapsamında sağlık verileri de dahil kişisel verilerin işlenmesine ilişkin olarak hastalardan açık rıza almasının hukuka aykırı olduğuna yönelik ihbar hakkında 11/05/2023 tarihli ve 2023/787 sayılı Karar²

a. Şikâyet Konusu

Kurum’a intikal eden ihbarda, hastalara imzalatılan onam formlarında hastaya ait görüntü ve videoların hastane tarafından anlaşmalı olduğu ifade edilen medya organları ile reklam ve tanıtım amacıyla paylaşılmasına dair hastalardan açık rıza istendiği belirtilmiş ve gereğinin yapılması talep edilmiştir.

b. Kurul Değerlendirmesi ve Karar

Somut olayda, veri sorumlusu tarafından “*Fotoğraf/Video Çekimi Yapılmasına Özgü Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Aydınlatılmış Onam Formu*” kapsamında hastalardan açık rızaları talep edilmektedir. İlgili onam formunda pazarlama, reklam ve tanıtım süreçlerinin yürütülmesi kapsamında gerçekleştirilecek fotoğraf/video çekimlerinin kayıt altına alınacağı ve hizmet alınan, iş birliği yapılan veya anlaşmalı olunan üçüncü kişilere, ulusal, yerel ve uluslararası basın yayın organları ile sosyal medya platformlarına aktarılacağı belirtilmiştir.

Kurul söz konusu açık rıza kapsamında gerçekleştirilen ve veri sorumlusunun sosyal medya hesaplarından paylaşılan çekimleri incelediğinde, çekimlerde genellikle hastalar tarafından yaşadıkları sağlık sorunu hakkında bilgi verildiğini ve tedaviyi gerçekleştiren doktorun hastaya konulan tanı ve uygulanan tedavinin sonucu hakkında açıklamalara yer verdiğini tespit etmiştir. Bu noktada ise “(...) Aydınlatılmış Onam Formu” ile pazarlama, reklam, tanıtım süreçlerinin yürütülmesi amacıyla kişisel verilerin işlenebilmesi için hastalardan açık rıza alındığı görülmüştür.

Bununla birlikte Kurul, benzer bir konuda Reklam Kurulu’nun verdiği 20.08.2019 tarihli ve 2019/2602 numaralı kararına da değinmiştir. İlgili kararda, bir özel hastanenin internet sitesinde yer alan tanıtımlarda hastanın yaşadığı sağlık sorununa ve doktorunun hasta hakkındaki açıklamalarına yer verilerek tedavinin başarılı bir şekilde sonuçlandığı yönündeki ifadeler vasıtasıyla sağlık kuruluşlarının mevzuatta izin verilen bilgilendirme ve tanıtım faaliyetleri kapsamı aşılmış ve reklam yapılmıştır. Reklam Kurulu; bu tanıtımların kuruluşun faaliyetlerine ticari bir görünüm veren, talep yaratıcı ve diğer sağlık kuruluşları aleyhine haksız rekabete yol açıcı nitelikte olduğuna karar

² Erişim için: <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/7692/2023-787>

vermiştir. Bu doğrultuda Kurul, sektöre özgü düzenlemeler kapsamında özel hastanelerin reklam yapma yasağı bulunmasına rağmen veri sorumlusu tarafından özel nitelikli kişisel verilerden olan sağlık verileri ve diğer kişisel verilerin reklam amaçlı işlendiğinin açık olduğunu, ancak söz konusu işleme faaliyetinin hukuka uygun olmadığını ve meşru bir amaç taşımadığını belirtmiştir.

Bu bakımdan, veri sorumlusu tarafından toplum nezdinde az olarak bilinen hastalıklar konusunda toplum bilinci oluşturulması, bu hastalıkların özellikleri ve tedavi süreci hakkında sağlığı koruyucu ve geliştirici nitelikte bilgilendirme yapılması amacıyla hastaların açık rızaları doğrultusunda video çekimlerinin yapıldığı belirtilmiş olsa da, söz konusu amaca ulaşabilmek için kişisel sağlık verilerinin işlenmesinin zorunlu olmadığı belirtilmiştir. **Herhangi bir kişisel veri işlenmeksizin yalnızca ilgili hastalıklar hakkında bilgilendirme yapılmasının mümkün olduğu, dolayısıyla ulaşılmak istenen amaç bakımından kişisel verilerin işlenmesini gerektirmeyen alternatif yolların mevcut olduğu ve kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olmadığı** dikkate alındığında somut olayda gerçekleştirilen kişisel veri işleme faaliyetinin **ölçülülük ilkesine aykırılık teşkil ettiği** değerlendirilmiştir.

Bu değerlendirmesinden hareketle Kurul;

- Kanun'un 12. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendi kapsamında kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli tedbirleri almayan veri sorumlusu hakkında Kanun'un 18. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi gereğince **250.000 TL idari para cezası uygulanmasına,**
- Kanun'un 15. maddesinin 7. fıkrası doğrultusunda **söz konusu amaçlarla kişisel verilerin işlenmesine son verilmesi, ayrıca bugüne kadar işlenen ve muhafaza edilen kişisel verilerin** Kanun'un 7. maddesi ile Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olarak **imha edilmesi, eğer kişisel verilerin üçüncü kişilere aktarılması söz konusu ise imha edilmesine yönelik işlemlerin bu verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere bildirilmesinin sağlanması hususlarının yerine getirilerek** sonucundan Kurula bilgi verilmesi konusunda veri sorumlusunun **talimatlandırılmasına**

karar vermiştir.

Saygılarımızla.

Koyuncuoğlu & Köksal Avukatlık Bürosu

*Çalışmamızda yer verilen açıklamalar, Türkiye Cumhuriyeti'nin yürürlükte olan mevzuatı ve ilgili resmi mercilerin kamuya yaptığı bilgilendirmeler esas alınarak hazırlanmış olup, tereddütlü hususlarda nihai işlemler gerçekleştirilmeden evvel tarafımızdan görüş ve destek alınmasını tavsiye ederiz. Aksi takdirde, burada yer verilen açıklamalar temel alınarak yapılacak işlemler ve bunların sonuçlarıyla ilgili olarak Avukatlık Büromuz sorumlu tutulamaz.